

ZARZĄD

PREZES

Andrzej Płonka
POWIAT BIELSKI (woj. śląskie)

WICEPREZESI

Tadeusz Chrzan
POWIAT JAROSŁAWSKI

Jan Grabkowski
POWIAT POZNAŃSKI

Jerzy Kolarz
POWIAT BUSKI

Adam Krzysztoń
POWIAT ŁANCUCKI

Krzysztof Maćkiewicz
POWIAT WĄBRZESKI

Marian Niemirski
POWIAT PRZYSUSKI

Sławomir Snarski
POWIAT BIELSKI (woj. podlaskie)

Zbigniew Szumski
POWIAT ŚWIEBODZIŃSKI

CZŁONKOWIE

Mirosław Czaplą
POWIAT MALBORSKI

Zbigniew Deptuła
POWIAT MAKOWSKI

Jarosław Dudkowiak
POWIAT GŁOGOWSKI

Ewa Janczar
MIASTO NA PRAWACH POWIATU
m.st. WARSZAWA

Józef Matysiak
POWIAT RAWSKI

Andrzej Nowicki
POWIAT PISKI

Wojciech Pałka
POWIAT KRAKOWSKI

Andrzej Potępa
POWIAT BRZESKI

Radosław Roszkowski
POWIAT PRUDNICKI

Dariusz Szustek
POWIAT ŁUKOWSKI

Tomasz Tamborski
POWIAT KOŁOBRZESKI

Mirosław Walicki
POWIAT GARWOLIŃSKI

KOMISJA REWIZYJNA

PRZEWODNICZĄCY

Józef Swaczyna
POWIAT STRZELECKI

Z-CA PRZEWODNICZĄCEGO

Andrzej Szymanek
POWIAT WIERUSZOWSKI

CZŁONKOWIE

Zdzisław Brezdeń
POWIAT OŁAWSKI

Andrzej Ciołek
POWIAT GOŁDAPSKI

Zdzisław Gamański
POWIAT CHEŁMIŃSKI

Krzysztof Nosal
POWIAT KALISKI

Andrzej Opala
POWIAT ŁÓDZKI WSCHODNI

Waldemar Trelka
POWIAT RADOMSKI

Bogdan Zieliński
POWIAT WYSOKOMAZOWIECKI

DYREKTOR BIURA

Rudolf Borusiewicz

Or.A.0531/195/24

Warszawa, 28 sierpnia 2024 roku

Szanowny Pan
Dariusz Salamończyk

Zastępca Szefa
Kancelarii Sejmu

Szanowny Panie Ministrze,

w związku z przesłaniem poselskiego projektu ustawy (SH.020.200.2024) –
o wychowaniu patriotycznym zmieniającej niektóre ustawy, Związek
Powiatów Polskich przedstawia opinię z uwagami o treści jak poniżej.

W ocenie ZPP należy odstąpić od procedowania projektu, bowiem regulacje
w nim zawarte nie są niezbędne dla polskiego systemu oświaty.

Projektodawcy zakładają, że celem ustawy jest ustanowienie m.in. Komisji
Edukacji Narodowej, wprowadzenie nowych form edukacji obywatelskiej
przygotowujące do odpowiedzialności za Ojczyznę oraz uwspółcześnienie
zadań edukacyjnych i wychowawczych w szkołach. W praktyce, rozwiązania
przedstawione w projekcie dotyczą obowiązków szkół do organizowania
wycieczek dla uczniów do miejsc związanych z polskimi tradycjami
wolnościowymi itp., a także do propagowania nauki przedmiotów ścisłych.

Należy zauważyć, że projekt zawiera aż dziewięć nowych upoważnień
ustawowych do wydania rozporządzeń dla 4 czterech różnych ministrów, przy
czym każde z tych rozporządzeń w sposób pośredni lub bezpośredni będzie
generowało skutki finansowe.

Jednakże, projektodawcy nie oszacowali skutków finansowych proponowanej
ustawy, ograniczając się jedynie do zaproponowania łącznego budżetu dla
trzech programów (Program Kościuszkowski, Program im. prof. Stefana
Banacha, Program Patriotyzm Jutra) na poziomie 15 mln zł. Uzasadnienie do
projektu nie zawiera również żadnych szacunków co do potencjalnych kosztów
związanych z obowiązkiem organizowania przez szkoły wycieczek, które wedle
założeń mają być finansowane z dotacji celowej udzielanej jednostkom
samorządu terytorialnego.

Przedstawione okoliczności, tj. brak oszacowania skutków finansowych, jak też brak projektów rozporządzeń, wpływają negatywnie na zasadność przyjęcia projektu w proponowanym kształcie.

Niezależnie od powyższego, odnosząc się do przedłożonego poselskiego projektu, poniżej przedstawiam do niego uwagi.

1. Uwaga do art. 1 pkt 2 lit. a – w zakresie zmienianego art. 1 pkt 9 w ustawie Prawo oświatowe

Projektowany przepis przewiduje, że system oświaty ma zapewnić w szczególności upowszechnianie dostępu do szkół, których ukończenie umożliwia dalsze kształcenie w szkołach wyższych, ze szczególnym uwzględnieniem szkół przygotowujących do studiowania na kierunkach inżynierskich.

W tym miejscu należy wskazać, że Prawo oświatowe nie zawiera definicji „szkoły przygotowującej do studiowania na kierunkach inżynierskich”. Pojęcie to nie zostało również wyjaśnione przez samym projektodawców.

Wskazać należy, że w praktyce absolwenci liceum ogólnokształcącego, czy technikum mogą być przygotowani do studiowania na kierunkach inżynierskich. Poddaje to pod wątpliwość zasadność opiniowanego przepisu.

2. Uwaga do art. 1 pkt 2 lit. b i g – w zakresie dodawanego art. 1 pkt 12a i pkt 22a do ustawy Prawo oświatowe

Projektowany przepis przewiduje, że system oświaty ma zapewnić w szczególności upowszechnianie wiedzy o bezpieczeństwie i podstawowych umiejętnościach obronnych i zachowania się w sytuacjach kryzysowych. Ustawa nie wyjaśnia jednak, czym są te „sytuacje kryzysowe”, tj. czy chodzi o stany nadzwyczajne, czy również o inne, których projektodawca nie sprecyzował.

Ponadto, obecnie obowiązkowy przedmiot szkolny dla uczniów klas VIII szkół podstawowych oraz uczniów klas I szkół ponadpodstawowych (liceum, technikum, szkoła branżowa I stopnia) stanowi przedmiot edukacja dla bezpieczeństwa, realizowana w wymiarze 1 godziny tygodniowo. Zakres przedmiotu edukacja dla bezpieczeństwa pokrywa się z propozycją projektodawcy - tj. podczas tego przedmiotu uczniowie zdobywają wiedzę zarówno z zakresu bezpieczeństwa, jak i umiejętności obronnych czy zachowania się w sytuacjach kryzysowych.

3. Uwaga do art. 1 pkt 4 – w zakresie dodawanego art. 28c do ustawy Prawo oświatowe

W kontekście dodawanego przepisu wyjaśnienia wymaga, czy obowiązek szkół do organizowania wycieczek do miejsc związanych z polskimi tradycjami wolnościowymi itp., będzie w jakikolwiek sposób sprawdzany, nadzorowany i egzekwowany, a jeżeli tak to przez jaki organ.

Kolejno, projektodawcy nie przewidują sytuacji, kiedy konkretna wycieczka nie dojdzie do skutku z przyczyn niezależnych od szkoły, np. choroba większości uczniów uniemożliwiająca wyjazd.

Równie nieuzasadnione i niezrozumiałe jest nałożenie na szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży obowiązku organizowania wycieczek do miejsc określonych przez organy wskazane w art. 78, czyli przez

powiatową radę oświatową (lub zarząd powiatu) oraz wojewódzką radę oświatową (lub zarząd województwa).

4. Uwaga do art. 1 pkt 6 i pkt 7 – w zakresie dodawanych art. 74a-74m i uchylanych art. 75 i art. 76 do ustawy Prawo oświatowe

Nie znajduje uzasadnienia utworzenie nowego organu doradczego Rady Ministrów i Prezesa Rady Ministrów, jakim ma być Komisja Edukacji Narodowej. Projektodawcy podają, że KEN ma być „forum wymiany poglądów i myśli w sprawach z zakresu edukacji, oświaty (...)”. Aktualnie, na mocy art. 75 i 76 Prawa oświatowego przy Ministrze Edukacji może funkcjonować Krajowa Rada Oświatowa jako społeczny organ opiniotwórczy i wnioskodawczy w sprawach oświaty. Dodatkowo, przy MEN funkcjonuje dziewięć rad i zespołów ds. oświaty, np. Rada do spraw Informatyzacji Edukacji, Rada Dyrektorów Szkół i Placówek Szkolnictwa Branżowego, Zespół do spraw pragmatyki zawodowej nauczycieli. Zatem pozbawiona sensu jest inicjatywa powołania KEN, bowiem przewidywane dla niej kompetencje aktualnie realizują inne organy i zespoły.

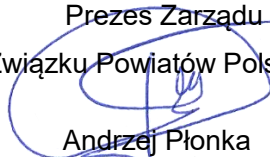
Zauważyć należy, że projektodawcy przewidują, że KEN uchwała raz na 10 lat Strategię Edukacyjną Państwa, która stanowi podstawę polityki oświatowej państwa. Przedłożony projekt nie przewiduje jednak, czy i w jaki sposób Rada Ministrów, Prezes Rady Ministrów, czy też Minister Edukacji będą związani postanowieniami przygotowanej polityki, oraz jak ta polityka przełoży się na rozwiązania legislacyjne w zakresie oświaty i edukacji.

5. Uwaga do art. 1 pkt 8 – w zakresie dodawanego art. 78 ust. 2a i 2b do ustawy Prawo oświatowe

Dodawany przepis ma ścisły związek z dodawanym art. 28c. Artykuł 78 w aktualnym brzmieniu przewiduje fakultatywność powołania rady oświatowej działającej przy organie stanowiącym jednostki samorządu terytorialnego. Projektodawcy założyli natomiast, że powiatowe rady oświatowe (jeśli zostały powołane) mają określać corocznie listy miejsc, do których szkoły podstawowe są obowiązane zgodnie z art. 28c organizować wycieczki dla uczniów klas I-III, a wojewódzkie rady oświatowe (jeśli zostały powołane) mają określać te listy dla uczniów klas IV-VIII. Należy uznać, że jest to chybione rozwiązanie. Bowiemy skoro na realizację tego zadania, minister edukacji właściwy do sprawy oświaty i wychowania ma udzielać jednostkom samorządu terytorialnego dotacji celowej, to zasadnym jest, aby to organ prowadzący szkołę sam ustalał ww. listę miejsc.

Zobowiązanie do tego powiatowych rad oświatowych (lub zarządów powiatu w przypadku ich niepoważenia) i wojewódzkich rad oświatowych (lub zarządów województwa w przypadku ich niepoważenia) jest niezasadne i wkracza w uprawnienia organów prowadzących szkoły podstawowe.

Z poważaniem

Prezes Zarządu
Związku Powiatów Polskich

Andrzej Płonka